



ТЕЗИ

69-ої конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету

Том 3

Полтава 2017
19 квітня – 19 травня

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Полтавський національний технічний університет
імені Юрія Кондратюка

Тези

69-ої наукової конференції професорів,
викладачів, наукових працівників, аспірантів
та студентів університету

Том 3

19 квітня – 19 травня 2017 р.

Полтава 2017

УДК 043.2
ББК 448лО

*Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу
Полтавського національного технічного університету
імені Юрія Кондратюка заборонено*

Редакційна колегія:

- | | |
|-----------------|--|
| Онищенко В.О. | д.е.н., проф., ректор Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка |
| Коробко Б.О. | д.т.н., доц., перший проректор – проректор з науково-педагогічної роботи |
| Сівіцька С.П. | к.е.н., проректор з науково-педагогічної, соціальної роботи та міжнародного співробітництва |
| Муравльов В.В. | к.т.н., доц., в.о. проректора з науково-педагогічної роботи |
| Васюта В.В. | к.т.н., доц., декан факультету інформаційних та телекомунікаційних технологій і систем |
| Іваницька І.О. | к.х.н., доц., декан гуманітарного факультету |
| Гришко В..В. | д.е.н., проф., директор навчально-наукового інституту фінансів, економіки та менеджменту |
| Нестеренко М.П. | д.т.н., проф., декан будівельного факультету |
| Нижник О.В. | д.т.н., с.н.с, декан електромеханічного факультету |
| Матвієнко А.М. | к.т.н., доц., декан факультету нафти і газу та природокористування |

Тези 69-ої наукової конференції професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету. Том 3. (Полтава, 19 квітня – 19 травня 2017 р.) – Полтава: ПолтНТУ, 2017. – 345 с.

У збірнику тез висвітлені результати наукових досліджень професорів, викладачів, наукових працівників, аспірантів та студентів університету.

©Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка,
2017

документів. Для них характерні специфічні семантичні відтінки, які слід ураховувати під час створення документів.

Література

1. Вихованець І. Р. *Прийменникова система української мови : [монографія] / І. Р. Вихованець. – К. : Наук. думка, 1980. – 286 с.*

2. *Словник української мови : в 11 т. / редкол.: І. К. Білодід [голова] та ін. ; Акад. наук УРСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К. : Наук. думка, 1970–1980.*

УДК 736.3

*Мізіна О.І., к. філол. н., доцент
Шімон К.І., студентка групи 101-ГД
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

СФРАГІСТИКА – ЧАСТИНА КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ ЗНАНЬ ПРО ДОКУМЕНТ

Головним, центральним, базовим поняттям документаційного забезпечення управління є поняття «документ». Документознавство як сукупність знань про документ перебуває на стадії свого формування та розвитку. Як зазначає професор Н. Зінов'єва, документознавство має досить складні взаємозв'язки з історичними науками, оскільки історичні документи є об'єктами дослідження таких дисциплін як історіографія, текстологія, палеографія, сфрагістика та археографія [3, с. 23–25].

Слово «сфрагістика» походить від грецького *sphragis* та перекладається як «печатка», рідше вживається термін «сігіллографія» (від латинського *sigillum* – теж «печатка»). Сфрагістика належить до спеціальних або так званих допоміжних історичних дисциплін і займається вивченням типів, форм, зображень, написів, способів прикріплення, матеріалу виготовлення, правового значення печаток, а також циліндрів стародавнього світу, гем (інталій), скарабеїв та інших сфрагістичних знаків із метою встановлення вірогідності, датування, авторства та форми документів, справочинства, вивчення матеріальної, духовної культури, мистецтва, іконографії, форм суспільної комунікації, політичної, релігійної, соціальної антропології, історії письма тощо. Сфрагістика тісно пов'язана з археологією, джерелознавством, дипломатикою, геральдиком, нумізматику, генеалогією, мистецтвознавством, іконографією. Дані сфрагістики можуть відігравати значну роль при дослідженні тих чи тих історичних джерел.

Центральним поняттям сфрагістики є «печатка», що розуміється по-різному. По-перше, це штамп або матриця, за допомогою яких зроблений відбиток, по-друге, власне сам відбиток на папері, воску, сургучі та інших матеріалах. Залежно від способу накладання сфрагістика виділяє різні типи печаток, об'єднані в дві основні групи: вислі та прикладні. Для кожної

історичної епохи характерний той або інший вид печаток. Перші відомості про них сягають 3 тис. до н. е. Найстаріші з відомих нам печаток знаходять при розкопках Давнього Єгипту та Месопотамії. На циліндричну поверхню наносився «дзеркальний» напис, який залишав відповідний відбиток при прокатуванні циліндра на сирій глиняній табличці.

У античний період були поширені персні-печатки, за допомогою яких скріплювалися документи. У середньовіччі, коли грамотність була рідкісним явищем, печатка замінювала підпис, печатки були металеві (срібні, золоті, свинцеві) та воскові. До VIII століття використовувалися односторонні печатки. Починаючи з X століття вони були витіснені подвійними вислими печатками, які підвішувалися на шнурах за допомогою спеціальних щипців, відразу після підпису в кінці грамот. Але вже до XVI століття їх остаточно замінили прикладні печатки. У Ватикані середньовічна техніка збереглася аж до XX століття.

Оскільки печатки призначалися для посвідчення автентичності документа, то спочатку сфрагістика була складовою частиною дипломатики. Протягом XVIII століття сфрагістика грала допоміжну функцію при дипломатії, дозволяючи визначати датування і справжність документа. Поступово сфрагістика почала набувати самостійного значення. Пов'язано це було з розвитком археології – усе частіше вчені знаходили печатки у відриві від документів. Такі печатки давали дослідникам новий матеріал для вивчення, дозволяли багато чого дізнатися про ті чи ті органи влади, доповнювали картину окремих історичних подій. У такому вигляді сфрагістика зустріла кінець XIX і початок XX століття.

Перші письмові згадки про сфрагістичні пам'ятки Київської Русі містить «Повість минулих літ». В Україні відомі сфрагістичні джерела княжої доби, печатки Війська Запорозького, гетьманського управління, козацької старшини, владних органів місцевого самоврядування. Сфрагістичні знаки виконували різноманітні за своїм характером функції. Найважливіша – затвердження документів, надання їм юридичної сили. Вона збереглася і донині. Відбитки печаток-штампів знаходимо на ремісничих і промислових виробках, металевому та гончарному посуді, зброї, цеглі тощо.

Значний внесок у розвиток сфрагістики був зроблений французьким ученим Г. Шлюмберже, польським істориком, сфрагістом і нумізматом М. Гумовським, білоруським істориком-геральдистом А. Тітовим, російськими вченими Н. Лихачовим та генеалогом В. Лукомським, литовським геральдистом і сфрагістом Е. Рімша, українськими дослідниками В. Гавриленком, В. Перкуном.

Література

1. Гавриленко В.О., Перкун В.П. Сфрагістика // *Енциклопедія історії України: у 10 т. / редкол.: В. А. Смолій (голова) та ін.; Інститут історії України НАН України. – К. : Наук. думка, 2012. – Т. 9. – С. 919.*

2. Гавриленко В.О. Шлях до сфрагістики / В.О. Гавриленко. – Львівське від-ня Ін-ту укр. археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського НАН України, Українське геральдичне тов-во, Ін-т спец. іст. дисциплін Музею Шереметьєвих. – Київ; Львів, 2014. – 328 с.

3. Швецова-Водка Г. М. Типологія документа: навч. посіб. [для студ. ін-тів культури] / Г.М. Швецова-Водка; Рівн. держ. ін-т культури. – К.: Кн. палата України, 1998. – 80 с.

УДК 378.4 : 808.5

*Ісаєнко Т.К., к.пед.н. доцент
Полтавський національний технічний
університет імені Юрія Кондратюка*

ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНО ПРИВАБЛИВОГО МОВЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасне інформаційне суспільство вимагає докорінної зміни характеру документаційного забезпечення управління, підвищення ефективності обробки інформації з актуальних потреб сьогодення, вирішення проблем в економіці, громадському та культурному житті, політиці, фінансах, паливно-енергетичному та інших ринках. Якісна підготовка фахівців з документознавства та інформаційної діяльності допоможе розв'язати низку поставлених проблем.

Рівень професіоналізму людини визначається не тільки ґрунтовним знанням основ свого фаху, а й умінням застосовувати здобуті знання на практиці, реалізувати їх через слово. Тісний зв'язок між професійною діяльністю людини й актами мовлення вимагає підвищеної уваги до мовної підготовки спеціаліста, розвитку в майбутнього фахівця свідомого ставлення до слова як інструмента розв'язання професійних завдань.

1. Якісне мовлення забезпечується як суто мовними його особливостями (ступінь оволодіння нормами), так і позамовними (знання законів мислення, психічний стан мовця тощо), тобто високим рівнем культури мовлення. Основні комунікативні ознаки культури мовлення (точність, логічність, багатство (різноманітність), чистота, доречність, виразність тощо) об'єднуються поняттям *правильність*, бо залежать від того, порушено чи не порушено у мовленні правила організації мовної системи, логіки чи психології, естетики чи етики, а значить діють як єдина система.

2. Проблемою комунікативних якостей мовлення займалися вітчизняні лінгвісти Л. Булаховський, М. Жовтобрюх, Д. Ганич, І. Олійник, М. Пилинський, Н. Бабич, Б. Головін, М. Ільяш та інші.

Нестеренко О.А., Черниш І.В. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ.....	158
Челембієнко К.С., Черниш І.В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ОБМЕЖЕНИМИ МОЖЛИВОСТЯМИ В ПОЛТАВСЬКОМУ РЕГІОНІ	160
Бересток Є.Т., Бакало Н.В. ВПЛИВ ТУРИЗМУ НА СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ДИТИНИ	162
Панасенко А.С., Бакало Н.В. ІННОВАЦІЙНІ ВИДИ ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	163
Шепелєва А.О., Бакало Н.В. ЕКСКУРСІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ІМІДЖУ ДЕСТИНАЦІЇ	165
Білоусова А.Ю. ОБ'ЄКТНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМАТУ НАДАННЯ ІНФОРМАЦІЇ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	166
Бут Ю.В., Глебова А.О. МОТИВАЦІЯ ПЕРСОНАЛУ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВА СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНОГО СЕРВІСУ І ТУРИЗМУ	168
Казак О.О. АРОМАМАРКЕТИНГ – ЕФЕКТИВНИЙ ЗАСІБ СТИМУЛЮВАННЯ ПРОДАЖІВ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	170
Калиновська А.П., Казак О.О. ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	171
Мизин О.О., Казак О.О. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ.....	173
Кузьменко Л.Ю., Клочко Р.Ю. ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСКУРСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	175
Маховка В.М. ОБҐРУНТУВАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ФОРМУВАННЯ ВІРТУАЛЬНИХ ТУРИСТИЧНИХ ОБ'ЄДНАНЬ.....	176
Зезекало Я.К., Маховка В.М. ОБҐРУНТУВАННЯ ВПЛИВУ ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НА ПРИВАБЛИВІСТЬ ТЕРИТОРІЇ	178
Красноштан С.С., Маховка В.М. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ «ГРАНД-ТУРУ» ЯК ЧАСТИНИ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ	180
СЕКЦІЯ УКРАЇНОЗНАВСТВА, КУЛЬТУРИ ТА ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА	182
Дерев'янку Л.І. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕМПОРАТИВІВ ІЗ ЛЕКСЕМОЮ «ПОЧАТОК» У МОВІ СУЧАСНИХ ДОКУМЕНТІВ	182

Мізіна О.І., Шімон К.І. СФРАГІСТИКА – ЧАСТИНА КОМПЛЕКСНОЇ СИСТЕМИ ЗНАНЬ ПРО ДОКУМЕНТ.....	184
Ісаєнко Т.К. ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНО ПРИВАБЛИВОГО МОВЛЕННЯ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ З ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	186
Лисенко А.В., Дорошенко С.М. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ	188
Гаращенко Л.Б. ТРИКОМПОНЕНТНІ ТЕРМІНОЛОГІЧНІ ОДИНИЦІ ТЕРМІНОСИСТЕМИ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА.....	190
Комлик Ю.О. ВИКОНАННЯ ТЕКСТОВИХ ВПРАВ ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ МОВЛЕННЄВИХ НАВИЧОК НА ЗАНЯТТЯХ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	192
Денисовець І.В. ЕМОЦІЙНО-ОЦІННИЙ ПОТЕНЦІАЛ ОКАЗІОНАЛЬНОГО ТВОЕННЯ ІМЕННИКІВ – ЗАГАЛЬНИХ НАЗВ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ДИТЯЧІЙ ПРОЗІ.....	194
Передерій І.Г. ВІРТУАЛЬНА ЕКСКУРСІЯ ЯК СУЧАСНА ФОРМА ПРЕЗЕНТАЦІЇ МУЗЕЙНИХ КОЛЕКЦІЙ	196
Кочерга Н.К. ЮРІЙ КОНДРАТЮК (ОЛЕКСАНДР ШАРГЕЙ) В УКРАЇНСЬКІЙ ТА СВІТОВІЙ НАУЦІ	198
Вощенко В.Ю. УЯВЛЕННЯ ПРО ЧАС У ДОБУ СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ.....	200
Чередник Л.А. SMS-КОМУНІКАЦІЯ У МОВНІЙ ІНТЕРАКЦІЇ.....	202
Тур О.М. ТРЕНІНГ ЯК МЕТОД ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ІЗ ДОКУМЕНТОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	204
Мартинюк В.М. ПСИХОТЕХНОЛОГІЇ ВПЛИВУ В СФЕРІ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ	206
Ушакова Ю.С., Мартинюк В.М. КОНФЛІКТНІСТЬ В СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ.....	208
Нарадько А.В. ЕЛЕКТРОННІ БІБЛІОТЕКИ – СУЧАСНІСТЬ ТА МАЙБУТНЄ БІБЛІОТЕЧНОЇ СПРАВИ.....	210